

બીજા ધોરણ માટે

આપોઆપ બુદ્ધિ બીજાવવાનું સાધન

મુખગાણિત શિક્ષક.

→ ભાગ ૩. ←

છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

“ભૂગોળ શિક્ષક” ડિક્ટેશન શિક્ષક” વગેરેના કર્તા.
કિંમત રૂ. ૦-૧-૬.] શાહપોર-મુરત.

ગૂજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૅપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૭૪૧૮- ચાર્જ

પુસ્તકનું નામ મુખ્યગણિત શિક્ષક

વિષય મેટ્રિક : ૮૪૩ : ૩૩૦

દેસીરાજ્યોમાં ટેકસ્ટ બુક્સ, ઇનામ અને લાયબ્રેરી
માટે મંજૂર થએલો અને કેળવણીખાતાના અધિકારી
સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સદ્ગૃહસ્થોના ઉત્તમ

— સર્ટિફિકેટ પામેલો —

બીજા ધોરણનો

મુખગણિત શિક્ષક

ભાગ ૩.

રચનાર-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

શાહપોર-સુરત.

પ્રસિદ્ધ કતા-છગનલાલ મોતીરામ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું કેદાણું-શાહપોર-સુરત.

છાપનાર-નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમ.

છાપવાનું કેદાણું-"શંકર" પ્રીન્ટાંગ પ્રેસ ચક્રાના પુલ્લખર-સુરત.

નવી સુધારેલી વધારેલી

આવૃત્તિ ૫ મી પ્રત ૨૧-૭

સર્વ હક સ્વાધીન.

સંવત ૧૯૭૮

અને ૧૯૧૮.

કિંમત રૂ. ૦-૧-૬.

પૂર્ણાંક તથા આણુપાણુના સરવાળા, બાદબાકી,
ગુણાકાર અને ભાગાકાર કરવાની સહેલી રીતો.

- ૧) કોઈ રકમમાં ૧૦, ૨૦, ૩૦, વગેરે પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો દશકમાં ૧, ૨, ૩, વગેરે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા. જેમકે $૭૨+૪૦=૧૧૨$, $૭૨-૪૦=૩૨$.
- ૨) કોઈ રકમમાં પુરા દશકથી વધારે ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં પહેલાં પુરા દશક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા અને પછી વધારાના ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા. જેમકે,
 $૫૨+૨૫=૫૨+૨૦+૫=૭૭$, $૫૨-૨૫=૫૨-૨૦=૩૨-૫=૨૭$
અથવા $(૫૨-૨૦-૫)=૨૭$.
- ૩) કોઈ રકમમાં તેજ રકમ ઉમેરવી હોય તો ૬ કરવા. જેમકે,
 $૩૬+૩૬=૭૨$, $૩૬\times ૨=૭૨$.
- ૪) આણુપાણુના અપૂર્ણાંકમાં આણુપાણુના અપૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા હોય તો પહેલી રકમમાં પૂર્ણાંક ઉમેરવા અથવા બાદ કરવા પછી બીજી રકમની પાણો ઉમેરવી અથવા બાદ કરવી.
જેમકે $૧૩૧૧+૪૧૧$; $૧૩૧૧+૪=૧૩૧૫$, $૧૩૧૧+૦૧૧=૧૬૧૧$
 $૧૩૧૧-૪૧૧$; $૧૩૧૧-૪=૧૨૭૭$, $૧૩૧૧-૦૧૧=૧૦૦૦$
- ૫) કોઈ રકમને ૧૦, ૧૦૦, ૧૦૦૦ એ ગુણવા હોય તો તે રકમ પર એક, બે, ત્રણ મીડાં ચઢાવવાં. જેમકે $૫\times ૧૦=૫૦$, $૫\times ૧૦૦=૫૦૦$, $૫\times ૧૦૦૦=૫૦૦૦$.

- ૬) કોઈ રકમને ૨૦, ૩૦, ૪૦, વગેરેએ ગુણવા હોય તો તે રકમને ૨, ૩, ૪એ ગુણી મીડું ચઢાવવું. પણ ૨૦૦, ૩૦૦, ૪૦૦ વગેરેએ ગુણવા હોય તો એ મીડાં ચઢાવવાં.
- ૭) કોઈ રકમને દસે ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર એક મીડું ચઢાવવું, પણ છેડે એક પાણુ હોય તો ૨૦, એ પાણુ હોય તો ૫, અને ત્રણ પાણુ હોય તો ૭૦ ચઢાવવા. જેમકે ૨૦, ૩૦, ૭૦૦ ને ૧૦ એ ગુણે. પહેલીમાં છેડે એક પણ. બીજી એ પાણુ અને ત્રીજીમાં ત્રણ પાણુ છે, માટે ૨૦૨૦, ૩૦૫, ૭૦૭૦.
- ૮) કોઈ રકમને ૨૦, ૫, ૭૦એ ગુણવા હોય તો ૦, ૧૦, ૭૦૦એ ગુણવા એટલા દશક. કારણકે ૨૦=૦ દશક. ૫=૧૦ દશક. ૭૦=૭૦૦ દશક છે.
- ૯) કોઈ રકમને ૧૦૦એ ગુણવા હોય અને તે રકમ પૂર્ણાંક હોય તો તે ઉપર એ મીડાં ચઢાવવાં, પણ છેડે એક પાણુ હોય તો પાણુને બદલે ૨૫, એ પાણુને બદલે ૫૦ અને ત્રણ પાણુને બદલે ૭૫ મૂકવા.
- ૧૦) કોઈ રકમને ૨૫, ૫૦, ૭૫, ૧૨૫એ ગુણવા હોય તો ૦, ૧૦, ૧૦૦, ૧૨૫એ ગુણવા એટલા સેંકડા. કારણકે ૨૫=૧ સો. ૫૦=૨ સો. ૭૫=૩૦૦ સો છે.
- ૧૧) કોઈ રકમને ૦૫એ ભાગવા હોય તો ૪એ ગુણવા અને ૦૫ ભાગવા હોય તો ૨એ ગુણવા. જેમકે $૩૭૫ \div ૦૫ = ૩૭ \times ૪ = ૧૪૮$; $૩૭૫ \div ૦૫ = ૩૭ \times ૨ = ૭૪$.

આનાની ધાત.	૬૪	,,	ર. ૪)	૮૦૦	,,	ર. ૫૦)
૪ આનાનો ર. ૦	૬૮	,,	ર. ૪૧	૯૦૦	,,	ર. ૫૬૧
૮ ,, ર. ૦૧	૭૨	,,	ર. ૪૧૧	૧૦૦૦	,,	ર. ૬૨૧૧
૧૨ ,, ર. ૦૧૧	૭૬	,,	ર. ૪૧૧૧			
૧૬ ,, ર. ૧)	૮૦	,,	ર. ૫)	૧૬ આનાનો રા. ૧)		
૨૦ ,, ર. ૧૧	૮૪	,,	ર. ૫૧	૩૨ ,, રા. ૨)		
૨૪ ,, ર. ૧૧૧	૮૮	,,	ર. ૫૧૧	૪૮ ,, રા. ૩)		
૨૮ ,, ર. ૧૧૧૧	૯૨	,,	ર. ૫૧૧૧	૬૪ ,, રા. ૪)		
૩૨ ,, ર. ૨)	૯૬	,,	ર. ૬)	૮૦ ,, રા. ૫)		
૩૬ ,, ર. ૨૧	૧૦૦	,,	ર. ૬૧	૯૬ ,, રા. ૬)		
૪૦ ,, ર. ૨૧૧	૨૦૦	,,	ર. ૧૨૧૧	૧૧૨ ,, રા. ૭)		
૪૪ ,, ર. ૨૧૧૧	૩૦૦	,,	ર. ૧૮૧૧૧	૧૨૮ ,, રા. ૮)		
૪૮ ,, ર. ૩)	૪૦૦	,,	ર. ૨૫)	૧૪૪ ,, રા. ૯)		
૫૨ ,, ર. ૩૧	૫૦૦	,,	ર. ૩૧૧	૧૬૦ ,, રા. ૧૦)		
૫૬ ,, ર. ૩૧૧	૬૦૦	,,	ર. ૩૧૧૧	સૂચના:-ધાત સવળી તથા અવળી મોઢે કરા- વવી.		
૬૦ ,, ર. ૩૧૧૧	૭૦૦	,,	ર. ૪૩૧૧૧			

૧૧X૧ થી ૨૦X૧૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

મનોયત્ન ૧.

સૂચના:-એક પ્રશ્નમાં એકથી વધારે પ્રશ્ન હોય તો અકેક પૂછવો.

૧) એક ખુરસીના ત્રણ રૂપીઆ પડે તો ૧૯ ખુરસીનું શું એસશે ?

૨) એક કોથળીમાં ૧૯ રૂપીઆ છે તો એવી ૯ કોથળીમાં મળીને કેટલા રૂપીઆ હશે ?

- ૩) દરેક છોકરાને ૮, ૮ પતાસાં આપીએ તો ૧૩ છોકરાને આપવાને કેટલાં પતાસાં જોઈએ ?
- ૪) ૧૫, ૧૯, ૧૮, ૧૭, ૧૩ અને ૧૪ને પાંચે ગુણીએ તો શું આવે ?
- ૫) ૨૦ ત્રણવાર લખએ તો કેટલા થાય ? ૧૬×૧ થી ૧૬×૨૦ સુધીના જવાબ બોલો.
- ૬) ૧૧×૧ થી ૨૦×૧૦ સુધીમાં નવની પલાખીના જવાબ બોલો.
- ૭) ૧૯×૫ , ૧૩×૭ , ૧૪×૮ , ૧૫×૯ , ૧૮×૭ , ૧૭×૮ કેટલા ?
- ૮) ૧૩ પાંચવાર, ૧૭ આઠવાર, ૧૯ નવવાર, અને ૧૫ પાંચવાર તે કેટલા ?
- ૯) ૧૯, ૧૫, ૧૭, ૧૩, ૧૧, ૧૨, ૧૬, ૧૮ અને ૧૪ આઠ વખત લખએ તો કેટલા થાય ?
- ૧૦) ૧૯×૭ , ૧૫×૭ , ૧૭×૭ , ૧૩×૯ , ૧૪×૭ , ૧૨×૭ , ૧૬×૭ અને ૧૮×૮ કેટલા ?
- ૧૧) ૭ બેઆનીની દોઢપાછ કેટલી અને પૈસા કેટલા ?
- ૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪ એમ દસ રૂપીઆ સુધીના આના કહો.
- ૧૩) ૮ જમરખનો એક આનો બેસે તો ૧ રૂપીઆમાં કેટલાં જમરખ આવે ?
- ૧૪) કેટલી બેઆનીઓ હોય તો ૧૭ રૂપીઆ મળે ?
- ૧૫) $૭૬+૧૯$, $૭૨+૧૮$, $૧૦૫+૧૫$, $૧૧૭+૧૩$, $૮૪+૧૨$ કેટલા ?
- ૧૬) $૭૭+૧૧$, $૯૬+૧૬$, $૯૬+૧૨$, $૮૪+૧૪$, $૮૦+૨૦$ કેટલા ?
- ૧૭) $૧૧+૮૮$, $૧૨+૯૬$, $૧૩+૬૫$, $૧૪+૯૮$, $૧૫+૭૫$ કેટલા ?
- ૧૮) $૧૭+૧૩૬$, $૧૮+૧૪૪$, $૧૯+૧૧૪$, $૨૦+૧૪૦$ કેટલા ?

૬] સુરત જિલ્લાનો "ભૂગોળ શિક્ષક" જે આના:

- ૧૯) ૯૫-૧૯, ૯૦-૧૮, ૧૨૦-૧૫, ૧૪૦-૧૪, ૯૬-૧૨ કેટલા ?
- ૨૦) ૮૮-૧૧, ૧૧૨-૧૬, ૧૦૮-૧૨, ૯૮-૧૪, ૧૦૦-૨૦ કેટલા ?
- ૨૧) ૧૮૦માંથી કંઈ ન વધે ત્યાં સુધી અઢાર અઢાર લેતા જાઓ અને બાકી શું રહે તે કહેતા જાઓ.
- ૨૨) ૯૫માં ૧૯ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ? ૧૩૩માંથી ૧૧૪ જાય તો કેટલા રહે ?
- ૨૩) ઓગણીઆ, પંદરા, તેરા, સત્તરા અને બારા સવળા તથા અવળા બોલો.
- ૨૪) ૧૮ છોકરાની ૭ હાર થવામાં ૧૮ ખૂટે છે ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?
- ૨૫) આનાની ૪ લેખે ૧૮ આનાની ફેરીઓ લીધી અને બાજી આનાની ૬ લેખે જે આનાની લીધી તો બધી મળી કેટલી ફેરી થઈ ?
- ૨૬) પાવલાના ૯ લીંબુ મળે તો રૂપીઆનાં કેટલાં આવશે ?
- ૨૭) બારોતેરસો, પાંચોતેરસો, આઠોતેરસો, અને સત્તરોતેરસો કેમ લખાય ?
- ૨૮) ૧૦૨, ૧૦૫, ૧૦૮, ૧૧૦, ૧૨૮, ૧૩૩, ૧૧૭, ૧૧૨ અને ૧૮૦ એ આંકમાં કેમ બોલાય ?
- ૨૯) ૯૧ રૂપીઆમાંથી તેર તેર રૂપીઆવાળી કેટલી ચોપડી મળે ?
- ૩૦) ૯૫ બોરમાંથી દરેકને પાંચ પાંચ બોર આપું તો કેટલા છોકરાને અપાય ?
- ૩૧) કેટલા ચોક પર ? કેટલા પંચા ૬૦ ? કેટલા ચોક સાઠ ?
- ૩૨) ૧૪૪માં ૮, ૯, ૧૬ અને ૧૮ કેટલીવાર છે ?

- ૩૩) ૯૬માં ૬ કેટલીવાર, ૮ કેટલીવાર અને ૧૬ કેટલીવાર ?
- ૩૪) કેટલા ચોક ૬૪, ૬૮, ૫૬, ૭૬, ૮૦, ૭૨ અને ૬૦ થાય ?
- ૩૫) કેટલા આના હોય તો ૯ રૂપીઆ આવે ?
- ૩૬) ૧૫૨ બોર વહેંચતાં દરેકને ૮ બોર આવ્યાં ત્યારે છોકરા કેટલા હશે ?
- ૩૭) કયા કયા પલાખામાં ૭૨ આવે ? દોઢસો એટલે કેટલા દશક ?
- ૩૮) ૬ આનાની પાછ વટાવી ૧૨ છોકરાને વહેંચી આપી તો દરેકને કેટલી મળી હશે ?
- ૩૯) ૧૫ છોકરાની ૮ હાર કરવાને બદલે ૧૨ છોકરાની કેટલી હાર કરવી ?
- ૪૦) ૮ પાછના ૧૩૬ બોર તો ૨ પાછનાં કેટલાં ?
- ૪૧) ૧૪૪ જે જે પલાખામાં આવતા હોય તે કહો.

૨૧×૨ થી ૩૦×૨૦ સુધીના આંકનો ઉપયોગ.

મનોરથન ૨.

- ૧) ૨૯×૫, ૨૩×૭, ૨૮×૬, ૨૩×૯, ૨૫×૭ કેટલા ?
- ૨) ૨૩ પાંચવાર, ૨૭ સાતવાર, ૨૬ નવવાર અને ૨૪ છવાર તે કેટલા ?
- ૩) ૨૫, ૨૯, ૨૮, ૨૩, ૨૭, ૨૪ને ત્રણે ગુણીએ તો શું આવે અને આઠે ગુણીએ તો શું આવે ?
- ૪) એક કોટની શીવડામણી ૭ રૂપીઆ થાય તો ૨૦૪ રૂપીઆમાં કેટલા કોટ શિવાય અને બાકી શું વધે ?
- ૫) એક ટેબલના ૭ રૂપીઆ બેસે છે તો ૨૬ ટેબલનું શું બેસશે ?

૮] સુરત જિલ્લાનો “ ભૂગોળ શિક્ષક ” જે આના.

- ૬) ૨૯ ગજનો એક એવા ૭ તાકા છે તો બધું મળીને કેટલા ગજ કપડું હશે ?
- ૭) એક ગાડામાં ૨૯ મણુ એવાં સાત ગાડામાં ધડું ભરેલા છે તો બધું મળીને ધડું કેટલા મણુ હશે ?
- ૮) મહીનાનો ખરચ ૨૮ રૂપીઆ થાય તો ૭ મહીનાનો કેટલો થશે ?
- ૯) દર મહીને ૨૭ રૂપીઆ ખરચું તો પશુ મારી પાસે ૯ મહીના ચાલે એટલા રૂપીઆ છે ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?
- ૧૦) ઓગણત્રીસા, પચીસા, અઠ્ઠાવીસા, અને સત્તાવીસા સવળા તથા અવળા બોલો.
- ૧૧) ૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં ૩, ૫, ૭ અને ૮ની પંજાખી લખો.
- ૧૨) ૨૧×૧ થી ૩૦×૧૦ સુધીમાં નવની પંજાખી બોલો.
- ૧૩) ૨૮ આનાના સવાકા, ઢંચુ અને અધેજા કેટલા ?
- ૧૪) ૨૨૪, ૧૧૨, ૨૩૨, ૨૦૭, ૨૧૬, ૧૭૫, ૧૩૫, ૨૩૪, ૨૫૨, ૨૦૭, ૨૬૧ એ આંકમાં કેવી રીતે બોલાય છે ?
- ૧૫) છત્રીસાસો, બેસાતોતેર, બેઆવેના, બેચોત્રીસા લખો.
- ૧૬) $૧૪૫+૨૯$, $૨૦૩+૨૯$, $૨૦૭+૨૩$ $૧૪૭+૨૧$, કેટલા ?
- ૧૭) $૩૦+૨૪૦$, $૨૭+૮૧$, $૨૫+૧૭૫$ $૨૯+૨૦૩$ કેટલા ?
- ૧૮) $૨૦૦-૨૫$, $૨૦૭-૨૩$, $૧૭૫-૨૫$, $૨૨૫-૨૫$ -કેટલા ?
- ૧૯) $૧૪૭-૨૧$, $૧૮૯-૨૭$, $૧૨૫-૨૫$, $૧૩૮-૨૩$ કેટલા ?
- ૨૦) ૩૦૦માં ૧૨ કેરી ઓછી છે ત્યારે કેટલી હશે ?
- ૨૧) ૨૬૧માંથી કંઈ ન વધે ત્યાં સુધી ઓગણત્રીસ ઓગણત્રીસ બાદ કરતા જાઓ અને બાકી શું વધે તે કહેતા જાઓ.
- ૨૨) ૧૩૫ ગજ માદરપાટમાંથી ૫ ગજના કેટલાં ઘોડાં ચાય ?

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો ભૂં શિંખે આના [૯

- ૨૩) કેટલી વખત ૨૯ ફેરી લઉં તો ૨૦૩ ફેરી થાય ?
- ૨૪) એક નિશાળમાં ૨૦૭ છોકરા છે, દરેક વર્ગમાં ૨૩ છોકરા છે તો વર્ગ કેટલા હશે ?
- ૨૫) એક નિશાળમાં ૨૫૬ છોકરા છે અને વર્ગ ૯ છે ત્યારે દરેક વર્ગમાં છોકરા કેટલા હશે ?
- ૨૬) કેટલી વખત છ લઘુએ તો ૧૬૮, ૧૬૨, ૧૫૬, ૧૩૨, ૧૭૪, ૧૩૮ અને ૧૨૬ થાય ?
- ૨૭) કયા કયા પંચાખાંમાં ૧૪૪ અને ૯૬ આવે ?
- ૨૮) મેં એક માણસને દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૬ નોટ આપી અને ૯ રૂપીઆ રોકડા આપ્યા ત્યારે પોણી ત્રણસોથી કેટલા વધારે અથવા ઓછા આપ્યા ?

અડધાના આંકનો ઉપયોગ.

મનોચંત્ર ૩.

- ૧) એક કાગળના બે સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?
- ૨) છ અડધા કાગળ છે તેના આખા કાગળ કેટલા થશે ?
- ૩) ૨૪ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ?
- ૪) હું દરરોજ ૦૧ લાડુ ખાઉં તો ૩૨ દિવસ ચાલે એટલા લાડુ છે ત્યારે લાડુ કેટલા હશે ?
- ૫) એક ટોપીનો અડધો રૂપીઆ બેસે છે તો ૬૯ ટોપી લેવાને કેટલા રૂપીઆ બેઠાં ?
- ૬) ૧૭x૦૧, ૨૩x૦૧, ૪૭x૦૧ ૫૯x૦૧, ૬૭x૦૧ કેટલા ?

૧૦] બીજી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” જે આના.

૭) અડધાની એકીની પલાખી બોલી જનઓ.

૮) અડધાની એકીની પલાખી બોલો.

૯) ૫૦૦ અડધા રૂપીઆ છે તેના આખા રૂપીઆ કેટલા આવશે.

૧૦) ૫૫ રૂપીઆ મળુ સોપારી મળે તો ૩૭ મળુનું શું બેસે?

૧૧) ૩૭૫ માં ૨૫ ઉગેરીએ તો કેટલા થાય?

૧૨) ૨૫ રૂપીઆનું ધી, ૧૫ રૂપીઆનું શાક અને ૧૨૫ રૂપીઆનું અનાજ લીધું તો બધું મળીને કેટલો ખર્ચ થયો?

૧૩) ૧૭૫+૦૫+૩૫+૩૫ મળીને કેટલા થશે ?

૧૪) કેટલીવાર અડધો લઘુએ તો ૨૫ થાય ?

૧૫) ૩૭ આંખાના અડધા કેટલા? ૨૯ અડધાના આખા કેટલા ?

૧૬) ૩૫ રૂપીઆ છે દરેક બિખારીને ૦૫ રૂપીઆ આપું તો કેટલાને આપાય ?

૧૭) એક કેટની શીવડામણી ૦૫ રૂપીઆ થાય છે તો ૨૪ રૂપીઆમાં કેટલા કેટ શીવડાવાશે ?

૧૮) દરરોજ અડધો શેર અનાજ ખાઉં તો ૩૭ શેર અનાજ કેટલા દિવસ ચાલે ?

૧૯) ૩૯ સોપારી છે તેના અડધા અડધા કેટલા કકડા થશે ?

૨૦) ૪૯ અડધા રૂપીઆના રૂપીઆ કેટલા આવશે ?

૨૧) ૩૬ ગજ લુગડામાંથી અડધા અડધા ગજના કેટલા રમાલ થશે?

૨૨) કેટલા અડધા હાથ તો તેના આખા પુરેપુરા થાય ?

(જ. ૨, ૪, ૫, ૬ વ્યાદિ.)

૨૩) દરરોજ ૦૫ રૂપીઆ લેખે ૧૮ માણસને ૯ દિવસના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડશે ?

દોઢાના આંકનો ઉપયોગ.

મનોરથ ૪.

- ૧) એક ને અડધો મળીને કેટલા થાય ?
- ૨) અડધો ને એક મળીને કેટલા થાય ?
- ૩) કેટલા અડધા કાગળ હોય તો દોઢ કાગળ થાય ?
- ૪) કેટલા અડધા મળીને દોઢ થાય ?
- ૫) દોઢ કાગળમાંથી અડધો કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય ?
- ૬) દોઢમાં પોણો કેટલીવાર અને અડધો કેટલીવાર ?
- ૭) પોણો કેટલીવાર લઘુએ તો દોઢ થાય ?
- ૮) દોઢ રૂપીઓ હતો તેમાં દોઢ રૂપીઓ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
- ૯) ત્રણ લાડુમાંથી દોઢ ખાધો કેટલા રહ્યા ?
- ૧૦) મારી પાસે ૧૦૦ રૂપીઓ છે તેમાં શું ઉમેરું તો દોઢ રૂપીઓ થાય ?
- ૧૧) ૫૭×૧૧ , ૬૯×૧૧ , ૭૯×૧૧ , ૮૫×૧૧ , ૬૭×૧૧ કેટલા ?
- ૧૨) એક તામડામાં દોઢ મણ દૂધ માય તો ૨૮ તામડામાં કેટલું માશે ?
- ૧૩) રૂપીઆનું ૧૧ શેર ધી મળે તો ૩૮ રૂ.નું કેટલું આવે ?
- ૧૪) એક કોટમાં દોઢ ગજ કપડું વપરાય તો ૫૯ કોટ માટે કેટલા ગજ કપડું જોઈએ ?
- ૧૫) એક આનાના દોઢશેર કારેલાં મળે તો ૩ રૂપીઆનાં કેટલાં આવશે ?
- ૧૬) એક બળદને ૧૧ શેર અડદ જોઈએ તો ૬૯ બળદને માટે કેટલા અડદ જોઈશે ?
- ૧૭) એક બરણીનું વજન ૧૧ શેર થાય તો ૬૭ બરણીનું વજન કેટલું થશે ?

૧૨] ચોથી ચોપડીનો “ડિક્શન શિક્ષક” અહીં આના.

- ૧૮) એક સાધુને ૧૧૧ શેર લોટ આપીએ તો ૯૫ સાધુને આપવાને કેટલો લોટ જોઈએ ?
- ૧૯) એક શેર એલચીનો ૧૧૧ રૂપીઆ એસે તો ૨૯ શેર એલચીનું શું એસશે ?
- ૨૦) મણુ ધીના ૩૩ રૂપીઆ એસે તો ૧૧૧ મણુનું શું એસશે ?
- ૨૧) એક તપેલામાંથી દોઢશેરીઆ લોટો ૫૫ વખત ભરી આપ્યો ત્યારે કેટલું દૂધ આપ્યું ?
- ૨૨) દોઢની બેકીની પ્રલાખી બોલો. એકીની પ્રલાખી બોલો.
- ૨૩) ૬૯+૧૧, ૪૬+૧૧, ૧૦૨+૧૧, ૯૯+૧૧ કેટલા ?
- ૨૪) ૧૧+૮૨, ૧૧+૪૫, ૧૧+૫૫, ૧૧+૭૨ કેટલા ?
- ૨૫) ૧૦૧-૧૧, ૬૯-૧૧, ૧૦૨-૧૧, ૧૦૨-૧૧ કેટલા ?
- ૨૬) ૨૮૧ મણુ દૂધમાંથી ૨૭ મણુ વપરાયું આકી કેટલું રહ્યું ?
- ૨૭) ચોવીસ આખા અને ૨૪ અડધા મળીને કેટલા થાય ?
- ૨૮) કેટલીવાર દોઢ લઘએ તો ૫૭ થાય ?
- ૨૯) ૪૬૧માં દોઢ કેટલીવાર છે? કેટલીવાર દોઢ લઘએ તો ૫૫૧ થાય?
- ૩૦) ૪૫ રૂપીઆનાંથી દોઢ રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપી આવશે ?
- ૩૧) ૪૭ છોકરા વચ્ચે ૭૦૧ રૂપીઆ વહેંચુ તો દરેકને શું મળશે?
- ૩૨) દોઢ શેર ખાંડ રોજ વપરાય તો ૭૭૧ શેર ખાંડ કેટલા દિવસ ચાલશે ?
- ૩૩) ૧૧ ગજ ફલાલનનો ૧ ગા. એસે તો ૮૦૧ ગજ ફલાલનનું શું?
- ૩૪) ૭૯૧ રૂપીઆમાં ૫૩ કોટ લીધા તો એકની કિંમત કેટલી પડી ?
- ૩૫) કેટલા દોઢે ૭૨ ? કેટલા દોઢે ૮૦૧ ? કેટલા દોઢે ૧૦૦૧ ?

- ૩૬) ૪૩૧ ગજના તાકામાંથી ૧૧૧ ગજના કેટલા રમાલ થાય ?
- ૩૭) રોજ ૧૧૧ રૂપીઆ વાપરે તો ૭૬૧ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે?
- ૩૮) દરેક છોકરાને ૧૧૧ કાગળ આપીએ તો ૩૯૯ કાગળ કેટલા છોકરાને અપાય?
- ૩૯) જેટલા અડધા તેટલાજ રૂપીઆ કેટલીવાર લઉં તો ૯૬૬ રૂપીઆ થાય ?
- ૪૦) દોઢ રૂપીઆની ૧ શેર હાંગ મળે તો ૧૭ શેરનું શું ખેસશે ? અને ૨૭ રૂપીઆમાં કેટલી આવશે ?
- ૪૧) ૪૮માં દોઢ કેટલીવાર ઉમેરું તો ૭૨ થાય ?
- ૪૨) ૫૭ ઘોડીઆના ૮૫૧ રૂપીઆ ખેઠા તો એ લેખે ૫ ઘોડીઆનું શું આપવું પડશે ?
- ૪૩) એક માણસ રોજ ૧૧૧ રૂપીઆ કમાય તો ૧૮ માણસો ૯ દિવસમાં શું કમાશે ?
- ૪૪) ૧૧૧ આને શેર ધાણા મળે છે તો ૧૧૧ રૂપીઆમાં કેટલા આવશે ?

અઢીઆના આંકનો ઉપયોગ.

મનોયત્ન ૫.

- ૧) બે ને અડધો કેટલા ? દોઢ ને એક કેટલા ?
- ૨) દોઢમાં શું ઉમેરી તો ૨૧ થાય ?
- ૩) ૪૭૧+૨૧, ૬૭૧+૨૧, ૧૫+૨૧ ૧૮૦+૨૧ કેટલા ?
- ૪) ૨૧+૮૫, ૨૧+૭૨૧, ૨૧+૪૨૧, ૨૧+૧૦૦ કેટલા ?
- ૫) ૧૮૨૧-૨૧, ૧૦૫-૨૧, ૨૧૦-૨૧ કેટલા ?
- ૬) ૧૮૦-૧૮૭૧, ૧૬૭૧-૧૬૫, ૧૦૦-૮૭૧ કેટલા ?

૧૪] થાથા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” અઢી આના.

- ૭) ૪૭x૨૧, ૭૯x૨૧, ૮૭x૨૧, ૨૯x૨૧, ૮૨x૨૧ કેટલા ?
- ૮) એક માણસ ૨૧ રૂપીયા કાઢે તો ૩૯ માણસના કેટલા રૂ. થાય?
- ૯) એક કાથળીમાં ૨૧ મણુ ધઉં માય તો ૨૪ કાથળીમાં કેટલા મણુ ધઉં માય ?
- ૧૦) ૨૧ શેર ધીનો ૧ રૂપીઓ ખેસે તો ૧૫ રૂપીઆનું કેટલા શેર ધી મળે ?
- ૧૧) એક નોટના રૂ. ૨૧ મળે તો ૩૬ નોટના કેટલા ?
- ૧૨) રૂ. ૨૧એ શેર એકઠી મળે તો ૩૫ શેરનું શું ખેસે?
- ૧૩) મણુ ધઉંના ૨૧ રૂપીયા ખેસે તો ૪૫ મણુનું શું ખેસે ?
- ૧૪) એક માણસને ૨૧ રૂપીયા આપીએ તો ૫૫ માણસને આપના કેટલા રૂપીયા જોઈએ ?
- ૧૫) એક તાવડીનું વજન ૨૧ મણુ થાય છે ત્યારે એવી ૩૭ તાવડીનું વજન કેટલું થશે ?
- ૧૬) મણુ દૂધમાં ૨૧ શેર ચોખા નાળીએ તો ૬૩ મણુ દૂધને માટે કેટલા ચોખા જોઈએ ?
- ૧૭) મણુના ૨૧ રૂપીયા ખેસે તો ૬૮ મણુનું શું ખેસે ?
- ૧૮) ૨૧ શેરનો ૧ રૂપીઓ ખેસે તો ૧૮ રૂપીઆનું કેટલું આવશે?
- ૧૯) એક દિવસનો ખરચ ૨૧ રૂપીયા થાય તો ૭૭ દિવસમાં શું ખરચ થશે ?
- ૨૦) ૫૪ ખુરસી લેવી છે એક ખુરસીના ૨૧ રૂપીયા ખેસે તો કેટલા રૂપીયા ખરચ થશે ?
- ૨૧) ૨૯ રૂપીએ તોલો સોનું મળે તો ૨૧ તોલાનું શું ?
- ૨૨) ૧ રૂપીઆનું ૨૧ શેર ધી આવે તો ૨૪ રૂપીઆનું કેટલા શેર ધી આવશે ?
- ૨૩) કેટલા અડધા હોય તો ૨૧ થાય ? અઢીમાં અડધો કેટલીવાર છે?
- ૨૪) કેટલા ૦૧ હોય તો અઢી થાય ?

- ૨૫) કેટલા ના અઢી ? અઢીમાં ના કેટલીવાર છે ?
- ૨૬) ૧ રૂપીઆનું ૨૥ શેર તો ૩૭૫ શેરનું શું બેસે ?
- ૨૭) ૨૧૦ રૂપીઆ ૮૪ માણસ વચ્ચે ખરચ થયો ત્યારે એક માણસને ભાગે શું આવ્યું ?
- ૨૮) ૬૯ છોકરા વચ્ચે ૧૭૨૫ રૂપીઆ પહેંચીએ તો દરેકને શું આવશે ?
- ૨૯) કેટલા અઢીએ ૪૫ ? કેટલા અઢીએ ૧૦૨૫ ?
- ૩૦) કેટલીવાર અઢી લખએ તો ૧૦૦ ?
- ૩૧) ૧ ૦માં ૪૦ કેટલીવાર ? ૨૫ કેટલીવાર ?
- ૩૨) ૩. ૯૭૫ છે રોજ ૨૫ ૩. ખરચું તો કેટલા દિવસ ચાલે ?
- ૩૩) ૨૫ આનામાં એક શેર ખાંડ મળે તો ૩. ૨૫માં કેટલી આવશે ?
- ૩૪) ૬૨૫ રૂપીઆમાં ૨૫ તોલા સોનું આવ્યું ત્યારે તોલાનો ભાવ શો ?
- ૩૫) ૨૭ માણસ છે અને ૬૭૫ રૂપીઆ છે તો દરેક માણસને શું મળશે ?
- ૩૬) શેર હોંગના ૨૫ રૂપીઆ પડે તો ૪૫ રૂપીઆમાં કેટલા શેર હોંગ આવશે ?
- ૩૭) ૩. ૧૦૦માંથી અઢી અઢી રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવશે ?
- ૩૮) એક આનાની ૨૫ શેર પાપડી મળે તો ૧ રૂપીઆની કેટલી આવશે ?
- ૩૯) ૨૫ રૂપીઆવાળી ટોપી ૭૨૫ રૂપીઆમાંથી કેટલી આવશે ?
- ૪૦) ૨૫ શેર બદામનો ૧ રૂપીએ પડે તો ૦૫ રૂપીઆની કેટલા શેર બદામ આવશે ?

પાયાના આંકનો ઉપયોગ.

મનોપાલ ૬.

- ૧) એક લાડુના ચાર સરખા ભાગ પાડીએ તો દરેક ભાગ કેટલો કહેવાય ?

૧૬] બીજી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” એ આના.

- ૨) ચાર ૦, ૦ લાડુ એકઠા કરીએ તો આખા કેટલા થશે ?
- ૩) ૦ એ અડધાનો કેટલામો ભાગ? અને આખાનો કેટલામો ભાગ?
- ૪) ૧ને ૦, ૧ ને ૦, ૧૧ ને ૦, ૧૧૧ ને ૦ કેટલા ?
- ૫) ૧૭+૦, ૨૩+૦, ૨૮+૦, ૨૮+૦ કેટલા ?
- ૬) ૪૯, ૫૯, ૬૯, ૭૯, ૮૯, અને ૯૯, ૫૦, ૬૦, ૭૦, ૮૦, ૯૦, ૧૦૦માં ૦ એાછો ને કેટલા કહેવાય ?
- ૭) ૯૯૧૧, ૭૮૧૧, ૫૭૧૧, ૭૫૧૧, ૪૯૧૧, ૩૭૧૧ શબ્દમાં ૦નો.
- ૮) ૪૯x૦, ૫૭x૦, ૪૩x૦, ૭૯x૦, ૬૭x૦ કેટલા ?
- ૯) દરેક માણસને ૦ પેડો આપું તો ૬૮ માણસને આપવાને કેટલા પેડા જોઈએ ?
- ૧૦) પાયાની ચચારની પત્રાખી બેલો.
- ૧૧) પાયાની ચચારની અને અર્ધાની ચચારની પત્રાખી બેલો.
- ૧૨) ૬૯, ૭૩, ૭૭, ૪૭, ૩૭, ૫૫, ૭૯, ૫૭ ૮૯, ૮૩, ૯૭, ૯૩, ૪૯, ૪૩, ૪૫, ૯૧, ૬૩, ૩૧, ૪૧, ૭૧ અડધાના રૂપીઆ કેટલા ? પાવલીના રૂપીઆ કેટલા ?
- ૧૩) ૪૦૦ ગજ, ૮૦ ગજ, ૯૦ ગજ, ૬૦૦ ગજ અને ૭૦ ગજમાંથી અડધા ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ? ૦ ગજના કેટલા રૂમાલ થાય ?
- ૧૪) ૬૯, ૭૩, ૭૯, ૮૫, ૯૩, ૭૦૦ અડધા રૂપીઆના આખા રૂપીઆ કેટલા ? પાવલીઓ કેટલી ?
- ૧૫) ૯ રૂ. ના પાવલા કેટલા ? ૩૬ પાવલાના રૂપીઆ કેટલા ?
- ૧૬) મારી પાસે ૧૭ અડધા છે તેની પાવલી કેટલી આવશે ?
- ૧૭) કેટલીવાર ૦, ૦ રૂપીઓ લઈએ તો ૧૯ રૂપીઆ થાય ?
- ૧૮) ૧૭, ૫૦, ૨૩, ૧૪ અને ૩૦ ને પાંચે ભાગીએ તો શું આવે?

- ૧૯) ૨૩ મણસ વચ્ચે પાા રૂપીઆ આપ્યા તો દરેકને શું મળશે ?
 ૨૦) કેટલી વખત ૦૧ મણ લઘુએ તો ૧૯, ૨૨, ૧૭, ૧૩, અને
 ૨૦ મણ થાય ?
 ૨૧) ૩૯, ૨૨, ૧૭ ગજ લુગડામાંથી અડધા ગજના કેટલા કકડા
 થાય ? ૦૧ ગજના કેટલા થાય ?
 ૨૨) કેટલીવાર ૦૧ કાગળ લઉં તો ૧૩, ૧૭, ૧૦, ૨૩, ૨૨,
 આખા કાગળ થાય ?
 ૨૩) ૧૮ વખત ૦૧ રૂપીઆ લઉં તો કેટલા રૂપીઆ થાય ? સાડા
 ચાર રૂપીઆની પાવલી કેટલી ?
 ૨૪) ૨૪ રૂપીઆની પાવલી કેટલી ? કેટલી પાવલીઓ હોય તો
 ૧૪ રૂપીઆ થાય ?
 ૨૫) રોજ ૦૧ કાગળ વાપરીએ તો ૩૫ દિવસમાં કેટલા કાગળ
 વપરાય ? ૨૩ કાગળ હોય તો કેટલા દિવસ ચાલે ?

+ શેરની ધાત.

શેરના અચ્છેર	૨	૨ અચ્છેર	૧ શેર
શેરના પાશેર	૪	૪ પાશેર	૧ શેર
શેરના નવટાંકા	૮	૮ નવટાંકે	૧ શેર
શેરના અઘોળા	૧૬	૧૬ અઘોળે	૧ શેર
શેરના રૂપીઆભાર	૪૦	૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
શેરના પૈસાભાર	૭૨	૭૨ જુના પૈસાભાર	૧ શેર

ટીપ્પણ:—૭૨ જુના પૈસાભાર=૧ શેર. અને ૯૬ નવા પૈસાભાર=૧ શેર ગણાય છે.

+ વર્ગમાં વાજવા કાટલાં ધાગર રાખી છોકરાઓ પાસે તો-
 જાવીને તેમની પાસેજ ઉપજતી કલાવતી રૂપીઆની ધાત જોડે શેર-
 ની ધાતનો સંબંધ જોડ્યો. જેમકે

૧૮] ચોથા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” અઢી આના.

શેરના રૂપીઆભાર	૪૦
પોણાશેરના રૂપીઆભાર	૩૦
અચ્છેરના રૂપીઆભાર	૨૦
પાશેરના રૂપીઆભાર	૧૦
નવટાંકના રૂપીઆભાર	૫
અધોળના રૂપીઆભાર	૨૫

૪૦ રૂપીઆભાર	૧ શેર
૩૦ રૂપીઆભાર	૦૫૫ શેર
૨૦ રૂપીઆભાર	૦૫૫ શેર
૧૦ રૂપીઆભાર	૦૫ શેર
૫ રૂપીઆભાર	નવટાંક
૨૫ રૂપીઆભાર	અધોળ

શેરના	પૈસાભાર	૭૨
પોણાશેરના	પૈસાભાર	૫૪
અચ્છેરના	પૈસાભાર	૩૬

૧ રૂપીઆ= ૨	અડધા
૧ રૂપીઆ= ૪	પાવલી
૧ રૂપીઆ= ૮	એઆની
૧ રૂપીઆ= ૧૬	આના.

પાશેરના	પૈસાભાર	૧૮
નવટાંકના	પૈસાભાર	૯
અધોળના	પૈસાભાર	૪૫

૭૨ પૈસાભાર	૧ શેર
૫૪ પૈસાભાર	૦૫૫ શેર
૩૬ પૈસાભાર	૦૫૫ શેર
૧૮ પૈસાભાર	૦૫ શેર
૯ પૈસાભાર	નવટાંક
૪૫ પૈસાભાર	અધોળ

શેરના	અધોળના	૧૬
પોણાશેરના	અધોળના	૧૨
અચ્છેરના	અધોળના	૮
પાશેર	અધોળના	૪
નવટાંકના	અધોળના	૨

૧ શેર= ૨	અચ્છેર
૧ શેર= ૪	પાશેર
૧ શેર= ૮	નવટાંક.
૧ શેર= ૧૬	અધોળ.

૨ અધોળે	નવટાંક
૪ અધોળે	પાશેર
૮ અધોળે	અચ્છેર
૧૨ અધોળે	પોણોશેર
૧૬ અધોળે	એક શેર

શેરના	નવટાંક ૮
પોણોશેર	નવટાંક ૬
અચ્છેરના	નવટાંક ૪
પાશેરના	નવટાંક ૨

૨ નવટાંકે	પાશેર
૪ નવટાંકે	અચ્છેર
૬ નવટાંકે	પોણોશેર
૮ નવટાંકે	૧ શેર

શેરના	પાશેર ૪
પોણોશેરના	પાશેર ૩
અચ્છેરના	પાશેર ૨

૨ પાશેરે	અચ્છેર
૩ પાશેરે	પોણોશેર
૪ પાશેરે	૧ શેર

મણની ધાત.

મણના અધમણીઆ	૨
મણના હશશેરા	૪
મણની પાંચશેરી	૮
મણની અઢીશેરી	૧૬
મણની સવાશેરી	૩૨
મણના શેર	૪૦

૨ અધમણીઆ	૧ મણ
૪ હશશેરા	૧ મણ
૮ પાંચશેરી	૧ મણ
૧૬ અઢીશેરી	૧ મણ
૩૨ સવાશેરી	૧ મણ
૪૦ શેર	૧ મણ

૨૦] સુરત જિલ્લાનો “ભૂગોળ શિક્ષક” બે આના.

૧	મણુના શેર	૪૦
૦૧૧	મણુના શેર	૩૦
૦૧	મણુના શેર	૨૦
૦૧	મણુના શેર	૧૦

૪૦	શેરે	૧	મણુ
૩૦	શેરે	૦૧૧	મણુ
૨૦	શેરે	૦૧	મણુ
૧૦	શેરે	૦૧	મણુ

	મણુની અઢીશેરી	૧૬
૦૧૧	મણુની અઢીશેરી	૧૨
૦૧	મણુની અઢીશેરી	૮
૦૧	મણુની અઢીશેરી	૪
૫	શેરની અઢીશેરી	૨

૨	અઢીશેરીએ	૫	શેર
૪	અઢીશેરીએ	૦૧	મણુ
૮	અઢીશેરીએ	૦૧૧	મણુ
૧૨	અઢીશેરીએ	૦૧૧	મણુ
૧૬	અઢીશેરીએ	૧	મણુ

૧	મણુની પાંચશેરી	૮
૦૧૧	મણુની પાંચશેરી	૬
૦૧	મણુની પાંચશેરી	૪
૦૧	મણુની પાંચશેરી	૨

૨	પાંચશેરીએ	૦૧	મણુ
૪	પાંચશેરીએ	૦૧	મણુ
૬	પાંચશેરીએ	૦૧૧	મણુ
૮	પાંચશેરીએ	૧	મણુ

	મણુના દશશેરા	૪
૦૧૧	મણુના દશશેરા	૩
૦૧	મણુના દશશેરા	૨
૦૧	મણુના દશશેરા	૧

૧	દશશેરે	૦૧	મણુ
૨	દશશેરે	૦૧	મણુ
૩	દશશેરે	૦૧૧	મણુ
૪	દશશેરે	૧	મણુ

૧X૦૧૧=૦૧૧	૧૧X૦૧૧=૮૧	૨૧X૦૧૧=૧૫૧૧	૩૧X૦૧૧=૨૩૧
૨ ૦૧૧ ૧૧	૧૨ ૦૧૧ ૮	૨૨ ૦૧૧ ૧૬૧	૩૨ ૦૧૧ ૨૪
૩ ૦૧૧ ૨૧	૧૩ ૦૧૧ ૮૧૧	૨૩ ૦૧૧ ૧૭૧	૩૩ ૦૧૧ ૨૪૧૧
૪ ૦૧૧ ૩૧	૧૪ ૦૧૧ ૧૦૧૧	૨૪ ૦૧૧ ૧૮	૩૪ ૦૧૧ ૨૫૧૧
૫ ૦૧૧ ૩૧૧	૧૫ ૦૧૧ ૧૧૧૧	૨૫ ૦૧૧ ૧૮૧૧૧	૩૫ ૦૧૧ ૨૬૧
૬ ૦૧૧ ૪૧૧	૧૬ ૦૧૧ ૧૨	૨૬ ૦૧૧ ૧૯૧૧	૩૬ ૦૧૧ ૨૭
૭ ૦૧૧ ૫૧	૧૭ ૦૧૧ ૧૨૧૧૧	૨૭ ૦૧૧ ૨૦૧	૩૭ ૦૧૧ ૨૬૧૧૧
૮ ૦૧૧ ૬	૧૮ ૦૧૧ ૧૩૧૧	૨૮ ૦૧૧ ૨૧	૩૮ ૦૧૧ ૨૮૧૧
૯ ૦૧૧ ૬૧૧	૧૯ ૦૧૧ ૧૪૧	૨૯ ૦૧૧ ૨૧૧૧૧	૩૯ ૦૧૧ ૨૯૧
૧૦ ૦૧૧ ૭૧૧	૨૦ ૦૧૧ ૧૫	૩૦ ૦૧૧ ૨૨૧૧	૪૦ ૦૧૧ ૩૦

૪૧X૦૧૧=૩૦૧૧૧	૫૧X૦૧૧=૩૮૧	૬૧X૦૧૧=૪૫૧૧૧
૪૨ ૦૧૧ ૩૧૧૧	૫૨ ૦૧૧ ૩૯	૬૨ ૦૧૧ ૪૬૧૧
૪૩ ૦૧૧ ૩૨૧૧	૫૩ ૦૧૧ ૩૯૧૧૧	૬૩ ૦૧૧ ૪૭૧
૪૪ ૦૧૧ ૩૩	૫૪ ૦૧૧ ૪૦૧૧	૬૪ ૦૧૧ ૪૮
૪૫ ૦૧૧ ૩૩૧૧૧	૫૫ ૦૧૧ ૪૧૧	૬૫ ૦૧૧ ૪૮૧૧૧
૪૬ ૦૧૧ ૩૪૧૧	૫૬ ૦૧૧ ૪૨	૬૬ ૦૧૧ ૪૯૧૧
૪૭ ૦૧૧ ૩૫૧૧	૫૭ ૦૧૧ ૪૨૧૧૧	૬૭ ૦૧૧ ૫૦૧
૪૮ ૦૧૧ ૩૬	૫૮ ૦૧૧ ૪૩૧૧	૬૮ ૦૧૧ ૫૧
૪૯ ૦૧૧ ૩૬૧૧૧	૫૯ ૦૧૧ ૪૪૧	૬૯ ૦૧૧ ૫૧૧૧૧
૫૦ ૦૧૧ ૩૭૧૧	૬૦ ૦૧૧ ૪૫	૭૦ ૦૧૧ ૫૨૧૧

બીજી યોપડીનો
“ડિક્ટેશન શિક્ષક”
મે આની.

૭૧X૦૧૧=૫૩૧	૮૧X૦૧૧=૬૦૧૧૧	૯૧X૦૧૧=૬૮૧
૭૨ ૦૧૧ ૫૪	૮૨ ૦૧૧ ૬૧૧૧	૯૨ ૦૧૧ ૬૯
૭૩ ૦૧૧ ૫૪૧૧૧	૮૩ ૦૧૧ ૬૨૧	૯૩ ૦૧૧ ૬૯૧૧૧
૭૪ ૦૧૧ ૫૫૧૧	૮૪ ૦૧૧ ૬૩	૯૪ ૦૧૧ ૭૦૧૧
૭૫ ૦૧૧ ૫૬૧	૮૫ ૦૧૧ ૬૩૧૧૧	૯૫ ૦૧૧ ૭૧૧
૭૬ ૦૧૧ ૫૭	૮૬ ૦૧૧ ૬૪૧૧	૯૬ ૦૧૧ ૭૨
૭૭ ૦૧૧ ૫૭૧૧૧	૮૭ ૦૧૧ ૬૫૧	૯૭ ૦૧૧ ૭૨૧૧૧
૭૮ ૦૧૧ ૫૮૧૧	૮૮ ૦૧૧ ૬૬	૯૮ ૦૧૧ ૭૩૧૧
૭૯ ૦૧૧ ૫૮૧૧૧	૮૯ ૦૧૧ ૬૬૧૧૧	૯૯ ૦૧૧ ૭૪૧
૮૦ ૦૧૧ ૬૦	૯૦ ૦૧૧ ૬૭૧૧	૧૦૦ ૦૧૧ ૭૫

બીજી યોપડીનો
“ડિક્ટેશન શિક્ષક”
મે આની.

૧X૧૧=૧૧	૨X૦૧૧=૧૧	૧૧X૧૧=૧૧	૨૨X૦૧૧=૧૧
૨ ૧૧ ૩	૪ ૦૧૧ ૩	૧૨ ૧૧ ૧૮	૨૪ ૦૧૧ ૧૮
૩ ૧૧ ૪	૬ ૦૧૧ ૪	૧૩ ૧૧ ૧૯	૨૬ ૦૧૧ ૧૯
૪ ૧૧ ૬	૮ ૦૧૧ ૬	૧૪ ૧૧ ૨૧	૨૮ ૦૧૧ ૨૧
૫ ૧૧ ૭	૧૦ ૦૧૧ ૭	૧૫ ૧૧ ૨૨	૩૦ ૦૧૧ ૨૨
૬ ૧૧ ૮	૧૨ ૦૧૧ ૮	૧૬ ૧૧ ૨૪	૩૨ ૦૧૧ ૨૪
૭ ૧૧ ૧૦	૧૪ ૦૧૧ ૧૦	૧૭ ૧૧ ૨૫	૩૪ ૦૧૧ ૨૫
૮ ૧૧ ૧૨	૧૬ ૦૧૧ ૧૨	૧૮ ૧૧ ૨૭	૩૬ ૦૧૧ ૨૭
૯ ૧૧ ૧૩	૧૮ ૦૧૧ ૧૩	૧૯ ૧૧ ૨૮	૩૮ ૦૧૧ ૨૮
૧૦ ૧૧ ૧૫	૨૦ ૦૧૧ ૧૫	૨૦ ૧૧ ૩૦	૪૦ ૦૧૧ ૩૦
૨૧X૧૧=૩૧૧	૪૨X૦૧૧=૩૧૧	૩૧X૧૧=૪૬૧	<p>બીજી બોપડીનો 'ડિક્ટેશન શિક્ષક' અહીં આની.</p>
૨૨ ૧૧ ૩૩	૪૪ ૦૧૧ ૩૩	૩૨ ૧૧ ૪૮	
૨૩ ૧૧ ૩૪	૪૬ ૦૧૧ ૩૪	૩૩ ૧૧ ૪૯	
૨૪ ૧૧ ૩૬	૪૮ ૦૧૧ ૩૬	૩૪ ૧૧ ૫૧	
૨૫ ૧૧ ૩૭	૫૦ ૦૧૧ ૩૭	૩૫ ૧૧ ૫૨	
૨૬ ૧૧ ૩૮	૫૨ ૦૧૧ ૩૮	૩૬ ૧૧ ૫૪	
૨૭ ૧૧ ૪૦	૫૪ ૦૧૧ ૪૦	૩૭ ૧૧ ૫૫	
૨૮ ૧૧ ૪૨	૫૬ ૦૧૧ ૪૨	૩૮ ૧૧ ૫૭	<p>બીજી બોપડીનો 'ડિક્ટેશન શિક્ષક' અહીં આની.</p>
૨૯ ૧૧ ૪૩	૫૮ ૦૧૧ ૪૩	૩૯ ૧૧ ૫૮	
૩૦ ૧૧ ૪૫	૬૦ ૦૧૧ ૪૫	૪૦ ૧૧ ૬૦	
૬૨X૦૧૧=૪૬૧	૪૧X૧૧=૬૧૧	૮૨X૦૧૧=૬૧૧	
૬૪ ૦૧૧ ૪૮	૪૨ ૧૧ ૬૩	૮૪ ૦૧૧ ૬૩	
૬૬ ૦૧૧ ૪૯	૪૩ ૧૧ ૬૪	૮૬ ૦૧૧ ૬૪	
૬૮ ૦૧૧ ૫૧	૪૪ ૧૧ ૬૬	૮૮ ૦૧૧ ૬૬	
૭૦ ૦૧૧ ૫૨	૪૫ ૧૧ ૬૭	૯૦ ૦૧૧ ૬૭	<p>બીજી બોપડીનો 'ડિક્ટેશન શિક્ષક' અહીં આની.</p>
૭૨ ૦૧૧ ૫૪	૪૬ ૧૧ ૬૮	૯૨ ૦૧૧ ૬૮	
૭૪ ૦૧૧ ૫૫	૪૭ ૧૧ ૭૦	૯૪ ૦૧૧ ૭૦	
૭૬ ૦૧૧ ૫૭	૪૮ ૧૧ ૭૨	૯૬ ૦૧૧ ૭૨	
૭૮ ૦૧૧ ૫૮	૪૯ ૧૧ ૭૩	૯૮ ૦૧૧ ૭૩	
૮૦ ૦૧૧ ૬૦	૫૦ ૧૧ ૭૫	૧૦૦ ૦૧૧ ૭૫	

१×१=१	११×१=१३	२१×१=२५	३१×१=३८
२ १ २	१२ १ १५	२२ १ २७	३२ १ ४०
३ १ ३	१३ १ १६	२३ १ २८	३३ १ ४१
४ १ ४	१४ १ १७	२४ १ ३०	३४ १ ४२
५ १ ५	१५ १ १८	२५ १ ३१	३५ १ ४३
६ १ ६	१६ १ २०	२६ १ ३२	३६ १ ४५
७ १ ७	१७ १ २१	२७ १ ३३	३७ १ ४६
८ १ ८	१८ १ २२	२८ १ ३४	३८ १ ४७
९ १ ९	१९ १ २३	२९ १ ३५	३९ १ ४८
१० १ १०	२० १ २४	३० १ ३६	४० १ ५०

४१×१=५१	५१×१=६३	६१×१=७५
४२ १ ५२	५२ १ ६५	६२ १ ७७
४३ १ ५३	५३ १ ६६	६३ १ ७८
४४ १ ५४	५४ १ ६७	६४ १ ८०
४५ १ ५५	५५ १ ६८	६५ १ ८१
४६ १ ५६	५६ १ ७०	६६ १ ८२
४७ १ ५७	५७ १ ७१	६७ १ ८३
४८ १ ५८	५८ १ ७२	६८ १ ८५
४९ १ ५९	५९ १ ७३	६९ १ ८६
५० १ ६०	६० १ ७४	७० १ ८७

६१×१=८८	८१×१=९०	९१×१=९३
६२ १ ९०	८२ १ ९०	९२ १ ९५
६३ १ ९१	८३ १ ९०	९३ १ ९६
६४ १ ९२	८४ १ ९०	९४ १ ९७
६५ १ ९३	८५ १ ९०	९५ १ ९८
६६ १ ९४	८६ १ ९०	९६ १ ९९
६७ १ ९५	८७ १ ९०	९७ १ १००
६८ १ ९६	८८ १ ९०	९८ १ १०१
६९ १ ९७	८९ १ ९०	९९ १ १०२
७० १ ९८	९० १ ९०	१०० १ १०३

सिद्ध शक्ति तन्त्र—
— योगीश्वर तन्त्रिकानां
“योगीश्वर शिक्षक”
लेखनी.

— श्रीमद् योगेश्वर आचार्यः—
दृष्टा शिक्षा
योग गार्ह.

૨૪] અઢીઆની સાથે સવાયાની બેઠીની પલાખીનો સંબંધ

૧X૨૧= ૨૧	૨X૧= ૨૧	૧૧X૨૧=૨૬૧	૨૨X૧=૨૬૧
૨ ૨૧ ૫	૪ ૧ ૫	૧૨ ૨૧ ૩૦	૨૪ ૧ ૩૦
૩ ૨૧ ૬	૬ ૧ ૬	૧૩ ૨૧ ૩૨	૨૬ ૧ ૩૨
૪ ૨૧ ૧૦	૮ ૧ ૧૦	૧૪ ૨૧ ૩૫	૨૮ ૧ ૩૫
૫ ૨૧ ૧૨	૧૦ ૧ ૧૨	૧૫ ૨૧ ૩૬	૩૦ ૧ ૩૬
૬ ૨૧ ૧૫	૧૨ ૧ ૧૫	૧૬ ૨૧ ૪૦	૩૨ ૧ ૪૦
૭ ૨૧ ૧૮	૧૪ ૧ ૧૮	૧૭ ૨૧ ૪૨	૩૪ ૧ ૪૨
૮ ૨૧ ૨૦	૧૬ ૧ ૨૦	૧૮ ૨૧ ૪૫	૩૬ ૧ ૪૫
૯ ૨૧ ૨૨	૧૮ ૧ ૨૨	૧૯ ૨૧ ૪૬	૩૮ ૧ ૪૬
૧૦ ૨૧ ૨૫	૨૦ ૧ ૨૫	૨૦ ૨૧ ૫૦	૪૦ ૧ ૫૦
૨૧X૨૧=૫૨૧	૪૨X૧=૫૨૧	૩૧X૨૧= ૭૬૧	<p>ગુજરાતની સામાન્ય— બેંગાળની પ્રતિભાવ— અ આની.</p>
૨૨ ૨૧ ૫૫	૪૪ ૧ ૫૫	૩૨ ૨૧ ૮૦	
૨૩ ૨૧ ૫૬	૪૬ ૧ ૫૬	૩૩ ૨૧ ૮૨	
૨૪ ૨૧ ૬૦	૪૮ ૧ ૬૦	૩૪ ૨૧ ૮૫	
૨૫ ૨૧ ૬૨	૫૦ ૧ ૬૨	૩૫ ૨૧ ૮૬	
૨૬ ૨૧ ૬૫	૫૨ ૧ ૬૫	૩૬ ૨૧ ૯૦	
૨૭ ૨૧ ૬૮	૫૪ ૧ ૬૮	૩૭ ૨૧ ૯૨	
૨૮ ૨૧ ૭૦	૫૬ ૧ ૭૦	૩૮ ૨૧ ૯૫	
૨૯ ૨૧ ૭૨	૫૮ ૧ ૭૨	૩૯ ૨૧ ૯૬	<p>સુરત શહેર તથા— —ગોધામી તાલુકાનો —બેંગાળ શિક્ષક— અ આની.</p>
૩૦ ૨૧ ૭૫	૬૦ ૧ ૭૫	૪૦ ૨૧ ૧૦૦	
૪૨X૧= ૭૬૧	૪૧X૨૧=૧૦૨૧	૮૨X૧=૧૦૨૧	
૪૪ ૧ ૮૦	૪૨ ૨૧ ૧૦૫	૮૪ ૧ ૧૦૫	
૪૬ ૧ ૮૨	૪૩ ૨૧ ૧૦૬	૮૬ ૧ ૧૦૬	
૪૮ ૧ ૮૫	૪૪ ૨૧ ૧૧૦	૮૮ ૧ ૧૧૦	
૫૦ ૧ ૮૬	૪૫ ૨૧ ૧૧૨	૯૦ ૧ ૧૧૨	
૫૨ ૧ ૯૦	૪૬ ૨૧ ૧૧૫	૯૨ ૧ ૧૧૫	
૫૪ ૧ ૯૨	૪૭ ૨૧ ૧૧૬	૯૪ ૧ ૧૧૬	
૫૬ ૧ ૯૫	૪૮ ૨૧ ૧૨૦	૯૬ ૧ ૧૨૦	
૫૮ ૧ ૯૬	૪૯ ૨૧ ૧૨૨	૯૮ ૧ ૧૨૨	
૬૦ ૧ ૧૦૦	૫૦ ૨૧ ૧૨૫	૧૦૦ ૧ ૧૨૫	

એકે પોણા પોણા	૧×૦૦૦=૦૦૦	પોણાસા પોણા સા	૧૦૦×૦૦૦= ૭૫
	૨ ૦૦૦ ૧૦૦		૨૦૦ ૦૦૦ ૧૫૦
	૩ ૦૦૦ ૨૦૦		૩૦૦ ૦૦૦ ૨૨૫
	૪ ૦૦૦ ૩૦૦		૪૦૦ ૦૦૦ ૩૦૦
	૫ ૦૦૦ ૪૦૦		૫૦૦ ૦૦૦ ૩૭૫
	૬ ૦૦૦ ૫૦૦		૬૦૦ ૦૦૦ ૪૫૦
	૭ ૦૦૦ ૬૦૦		૭૦૦ ૦૦૦ ૫૨૫
	૮ ૦૦૦ ૭૦૦		૮૦૦ ૦૦૦ ૬૦૦
	૯ ૦૦૦ ૮૦૦		૯૦૦ ૦૦૦ ૬૭૫
	૧૦ ૦૦૦ ૯૦૦		૧૦૦૦ ૦૦૦ ૭૫૦
એકે સવા સવા	૧×૧૦=૧૦	સાસા સવા સવા	૧૦૦×૧૦= ૧૨૫
	૨ ૧૦ ૨૦		૨૦૦ ૧૦ ૨૫૦
	૩ ૧૦ ૩૦		૩૦૦ ૧૦ ૩૭૫
	૪ ૧૦ ૪૦		૪૦૦ ૧૦ ૫૦૦
	૫ ૧૦ ૫૦		૫૦૦ ૧૦ ૬૨૫
	૬ ૧૦ ૬૦		૬૦૦ ૧૦ ૭૫૦
	૭ ૧૦ ૭૦		૭૦૦ ૧૦ ૮૭૫
	૮ ૧૦ ૮૦		૮૦૦ ૧૦ ૧૦૦૦
	૯ ૧૦ ૯૦		૯૦૦ ૧૦ ૧૧૨૫
	૧૦ ૧૦ ૧૦૦		૧૦૦૦ ૧૦ ૧૨૫૦

નાણાંની ધાતનો ઉપયોગ.

મનોયલ ૭.

- ૧) એક રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? એઆની ? આની ? ઢણ ? પૈસા ? અને પાછ કેટલી ?
- ૨) ૨ રૂપીઆ કોની કોની અરામર છે ?

૨૬] ત્રીજા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” પોણા બે આના.

- ૩) ૧૬ ઢબુ; ૫૨ પૈસા; ૩૨ બેચાની. ૧૧૨ આના; ૬૪ પાંચલી ની કિંમત કહો.
- ૪) તાંબાના સિક્કા ગણાવો. રૂપાના કયા કયા સિક્કા થાય છે ?
- ૫) એક રૂપીઆમાં બે પૈસા આછા છે ત્યારે કેટલા આના હશે ?
- ૬) પાવલામાંથી શું ખરચું તો ૯ પૈસા રહે ?
- ૭) ૪ આનામાં કેટલા આના ઉમેરે તો રૂપીઆ થાય ?
- ૮) ૧ અડધા, ૧ પાવલી, ૧ બેચાની, ૧ આની છે તેમાં કેટલા પૈસા ઉમેરે તો રૂપીઆ થાય ?
- ૯) એક આનાની ૧૨ પાછ તો ૪ આનાની કેટલી ? પાવલાની કેટલી ? અડધાની કેટલી ?
- ૧૦) ૯, ૬, ૩ અને ૩ આનાની પાછ કેટલી ? પૈસા કેટલા ?
- ૧૧) એક રૂપીઆના ૧૪ આના તો ૩ રૂપીઆના કેટલા આના ?
- ૧૨) ૧, ૨, ૩, ૪, ૫, ૬, ૭, ૮ અને ૮ રૂપીઆના આના કેટલા ?
- ૧૩) ૮ આનાની પાછ કેટલી ? અડધા રૂપીઆની કેટલી પાછ ?
- ૧૪) ૧૨ રૂપીઆના અડધા કેટલા ? પાવલી કેટલી ? બેચાની કેટલી ?
- ૧૫) ૧૮ આનાના પૈસા કેટલા ? ઢબુ કેટલા ? દોઢ પાછ કેટલી ?
- ૧૬) પાંચ આના ને ત્રણ પૈસા; બે આના ને બે પૈસા ? આઠ આની ને એક પૈસાની પાછ કેટલી ?
- ૧૭) ઢબુની ૧ પેનશીલ મળે તો ૧૧૧ રૂપીઆની કેટલી મળે ?
- ૧૮) પાંચ રૂપીઆની બેચાનીમાં એક બેચાની આછી છે ત્યારે કેટલી બેચાનીઓ હશે ?
- ૧૯) અડધા રૂપીઆમાંથી બે પૈસાના પાન ૧ આનાની સોગારી,

પાંચમા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” સવા બે આના. [૨૭

હાથની પાપડી અને ૨ આનાના મમરા લીધા હવે ખરી પાસે શું રહ્યું ?

૨૦) દુકાનદારને એક રૂપીઆ આપ્યો તેણે મને ૧ અડધા, ૧ આની ને ૩ પાછા પાછી આપી ત્યારે મેં કેટલાકનો સોદો લીધો હશે ?

૨૧) ૧૧૨, ૧૨૮, ૯૬, ૮૦, ૧૪૪, ૪૮, ૩૨ અને ૬૪ આનાના રૂપીઆ કેટલા ? અડધા કેટલા ?

૨૨) ૬૪, ૭૨, ૫૬, ૩૨, ૪૮, ૫૨, ૭૬, અને ૮૦ પાવલીના રૂપીઆ કેટલા ? અને અડધા કેટલા ?

૨૩) ૨૪, ૩૬, ૭૨, ૧૦૮, ૪૮, ૯૬ અને ૬૦ પાછાના આના કેટલા ? અને પૈસા કેટલા ?

૨૪) ૧૪૪ આનાના રૂપીઆ કેટલા આવે ? અડધા કેટલા આવે ?

૨૫) ૭૪, ૬૭, ૩૫, અને ૬૩ પૈસાના આના કેટલા ?

૨૬) રોજ પાવલી ખરચું તો ૫ રૂપીઆ કેટલા દિવસ ચાલે ?

૨૭) ૧૨ શેર કારેલાંના ૪ આના બેસે તો ૧ શેરનું શું આપવું ?

૨૮) ૧૫, ૧૭, ૮, ૧૨, ૧૪, ૧૯, અને ૧૫ અડધાની પાવલી કેટલી ? બેઆની કેટલી ? રૂપીઆ કેટલા ?

૨૯) પાંચ બેઆનીના પૈસા કેટલા ? અને અધેસા કેટલા ?

૩૦) ૧૨ અડધા, ૪ પાવલી, અને ૬૪ બેઆનીઓ આપું તો રૂપીઆ-વાળી કેટલી નોટ મળે ?

૩૧) રોજ બે આના ખરચું તો ૧૬ દિવસ ચાલે એટલા રૂપીઆ છે ત્યારે કેટલા રૂપીઆ હશે ?

૩૨) એક આનાના ૧૭ બેરીઆં મળે તો અડધા રૂપીઆના કેટલા મળશે ? અને જો ૧૫૩ લેવાં હોય તો શું આપવું ?

૨૮] ખીજી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” બે આના.

- ૩૩) આઠ પાનની ૧ પાઇ બેસે તો ૫ પૈસાના કેટલા પાન આવશે ?
અને જો ૭૨ પાન લેવાં હોય તો શું આપવું ?
- ૩૪) બેઆનાની ૧૦ કેરી મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી આવશે ?
અને જો ૪૦ કેરી લેવી હોય તો શું આપવું ?
- ૩૫) ૭ ગેણીના રૂપીઆ કેટલા ? ૧૩૫ રૂપીઆ હોય તો ગેણી કેટલી આવે ? પાંચ રૂપીઆવાળી નોટ કેટલી આવે ?
- ૩૬) બેઆનીના ભોર વધારે મળે કે ૧૫ પૈસાના ?
- ૩૭) એક આનાની ૧૨ પેન મળે તો પાંચ પાઇની કેટલી આવે ?
અને જો ૭ પેન લેવી હોય તો શું આપવું ?
- ૩૮) રૂપીઆના ૧૬ શેર વેગણ મળે તો ત્રણ આનાના કેટલા આવશે ?

પરચુરણ હિસાબ.

મનોયત્ન ૮.

- ૧) ૧૬૫ કેરીમાંથી ૧૯ બગડી ગઈ તો સારી કેટલી રહી ?
- ૨) ૧૫૭ રૂપીઆમાં ૨૯ રૂપીઆ ઉમેરીએ તો કેટલા રૂપીઆ થશે ?
- ૩) એક આનાવાળી ૧૧૨ ટિકીટ લીધી ને ૬૬ રૂપીઆની નોટ આપી તો મને પાછું શું મળશે ?
- ૪) ૨૪માં કેટલા ઉમેરે તો ૭૨ થાય ?
- ૫) ૧૩૯ રૂપીઆમાંથી ગેણી લેતાં ૪ રૂપીઆ વધ્યા ત્યારે કેટલી ગેણી લીધી હશે ?
- ૬) ૧૨૪ રૂપીઆમાંથી ૫ રૂપીઆવાળી કેટલી નોટ આવે અને કેટલા રૂપીઆ વધે ?
- ૭) બેઆનાની ૨૯ ટિકીટ મળે તો એક રૂપીઆની કેટલી ?

- ૮) એક બકરી દોઢ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૬૭ બકરી કેટલું દૂધ આપશે ?
- ૯) એક ટોપીના ૦૦ રૂપીઆ પડે તો ૭૯ ટોપીઓના કેટલા રૂપીઆ આપવા પડે ?
- ૧૦) દરેક છોકરાને ૦૧ શેર દૂધ આપતાં ૮૯ છોકરાને પાવાને માટે કેટલું દૂધ જોઈશે ?
- ૧૧) એક છોકરા અડધો લાડુ ખાય તો ૯૭ છોકરા કેટલા લાડુ ખાશે ? પંદરસો તે કેટલા હજાર ?
- ૧૨) ૨૬ શેરના નવટાંક કેટલા ? પાશેર કેટલા ?
- ૧૩) એક ગાય ૯ શેર દૂધ આપે તો તેવી ૨૫ ગાયો કેટલું દૂધ આપશે ? અઠી હજાર એટલે કેટલા સો ?
- ૧૪) ૨૭ અડધાના રૂપીઆ કેટલા ? પાવલી કેટલી ?
- ૧૫) એક ટોપીના ૨૦૦ રૂપીઆ પડે તો ૯૬ ટોપીના કેટલા એસે ?
- ૧૬) એક ધડિઆળના ૨૦૦ રૂપીઆ એસે તો એ લખે ૭૫ ધડિઆળનું શું એસશે ?
- ૧૭) એક છત્રીના ૨૦૦ રૂપીઆ એસે તો ૫૭ છત્રીનું શું આપવું ?
- ૧૮) એક ધડિઆળના ૮ રૂપીઆ તો ૨૮ ધડિઆળનું શું ?
- ૧૯) ૩૩ રૂપીઆનું એક ૧ મણુ ધી મજે તો ૨૦૦ મણુનું શું ?
- ૨૦) એક ટિકિટમાં ૧૦૦૦ મણુ ભાર લઈ જવાય તો ૧૭ ટિકિટમાં કેટલા શેર ભાર લઈ જવાય ?
- ૨૧) એક પૈસાવાળી ૯૬ ટિકિટ આપીને તેને બદલે ૦૦ આનાવાળી કેલી ટિકિટ લેતી ?
- ૨૨) દસ દસ રૂપીઆવાળી ૨૭ નોટ, એક ગણી ને ૪ રૂપીઆ રોકડા છે ત્યારે બધું મળી કેટલા રૂપીઆ હશે ?

૩૦] ચોથી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” અઢી આના.

- ૨૩) એક રૂપીઆની ૨૥ શેર બદામ મળે છે, અને ૨૥ રૂપીઆની શેર એલચી મળે છે ત્યારે ૧૪ શેર એલચી આપીએ તો કેટલા શેર બદામ મળે ?
- ૨૪) આગગાડી એક કલાકમાં ૨૭ માઇલ ચાલે તો ૨૪૩ માઇલ જવાને કેટલા કલાક લાગે ?
- ૨૫) દરેક છોકરાને ૦, ૦ રૂપીઓ આપતાં ૨૥ રૂપીઆની નોટમાંથી કેટલા છોકરાને અપાશે ?
- ૨૬) સાડી સો અને દોઢસો આંકડામાં લખો.
- ૨૭) પોણાસો અને પોણાસો આંકડામાં લખો ?
- ૨૮) ૧૪૫ આનામાંથી કેટલા રૂપીઆ આવે અને બાકી કેટલા આના રહે તે કહો ૨૫૦ એટલે કેટલા હજાર ?
- ૨૯) એક ખુરશીના ૨૥ રૂપીઆ બેસે તો ૧૦૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ખુરશી આવશે ? ૦૥૥ હજાર એટલે કેટલા સો ?
- ૩૦) કેટલા દોઢે ૪૨ ? કેટલા પોણે ૪૨ ? કેટલા દુ ૪૨ ?
- ૩૧) ૧૯૨ કરીમાં ૨૪ કરી ઉમેરીએ તો કેટલી કરી થાય ?
- ૩૨) ૨૦૭ છોકરામાંથી ૨૩ ગય તો કેટલા રહે ?
- ૩૩) ૨૬૧ પેના ૯ છોકરાને સરખે ભાગે આપતાં દરેકને કેટલી આવે ? સાડી બારસો એટલે કેટલા હજાર ?
- ૩૪) એક તાળાની કિંમત ૧૥ રૂપીઓ બેસે તો ૧૮ રૂપીઆમાંથી કેટલાં તાળાં આવશે ?
- ૩૫) ૨૮ રૂપીઆની ૧૧૨ સ્લેટ લીધી તો એ દિસામે એક રૂપીઆની કેટલી સ્લેટ પડી ?
- ૩૬) એક શાલના ૭ રૂપીઆ પડે તો એ લેખે ૧૬૮ રૂપીઆમાંથી કેટલી શાલ આવશે ?

સુરત શહેર તથા ચોયાંસી તાલુકાનો ભૂં શિં બે આના [૩૧]

- ૩૭) ૭૫ રૂપીઆ ૫૦ છોકરાને વહેંચતાં દરેકને શું મળશે ?
- ૩૮) ૪૨ ગજ લાંબું દોરકું છે તેમાંથી ૧૧, ૧૧ ગજના કકડા કરીએ તો કેટલા થાય ?
- ૩૯) એક ટોપીના ૨૧ રૂપીઆ લેખે ૧૨૦ રૂપીઆમાંથી કેટલી ટોપીઓ આવશે ?
- ૪૦) ૨૧ મણુ ધીના ૮૭૧ રૂપીઆ પડે તો એક મણુનું શું ?
- ૪૧) ૮૫ રૂપીઆમાં ૨૧ મણુ ધી આપું તો ૩૪ રૂપીઆમાં કેટલું આવશે ?
- ૪૨) એક મજુર ૨૧ મણુ વજન ઉપાડે તો ૫૨૧ મણુ વજનને માટે કેટલા મજુર જોઈશે ?
- ૪૩) કેટલા છકે ૭૨ ? કેટલા ચોક ૭૨ ? કેટલા તરી ૭૨ ?
- ૪૪) કેટલા પોણે ૭૨ ? કેટલા દોઢે ૭૨ ?
- ૪૫) જો દરેક માણસને ત્રણ ત્રણ રૂપીઆ આપું તો ૯૬ રૂપીઆમાંથી કેટલા માણસને અપાશે ? જો ચાર ચાર; બેઠે; છ છ; આઠ આઠ; બાર બાર; સોળ સોળ; અને ચોવીસ ચોવીસ રૂપીઆ આપું તો કેટલા માણસને અપાય ?
- ૪૬) ૪૮ છોકરામાંથી બાર બારની ૪ હાર કરવાને બદલે ત્રણ ત્રણની, છ છની, આઠ આઠની, સોળ સોળની અને ચોવીસ ચોવીસની કેટલી હાર કરવી ?
- ૪૭) ૯૫ રૂપીઆમાંથી ૨૧ રૂપીઆનાળી કેટલી નોટ આવશે ?
- ૪૮) મારા ઘરમાં ૩૫ શેર ધડું છે જો મારે તે ૨૮ દિવસ ચલાવવા હોય તો દરરોજ કેટલા વાપરવા ?
- ૪૯) પંદરે દાન દોઢસો એમ કયા કયા પલાખામાં દોઢસો આવશે ?

- ૫૦) ૨૮ માણસ ૧૪૫ મણ ભાર ઉપાડે તો ૨ માણસ કેટલો ભાર ઉપાડશે ?
- ૫૧) ૧૫ આનાનું ૪૫ શેર તો ૧ આનાનું કેટલું ?
- ૫૨) ૭ા મણના ૩૦ રૂપીઆ તો ૨૮ મણનું શું ?
- ૫૩) ૨૧ આનાનું ૭ શેર તો સવા પાંચ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૫૪) ૮ માણસ જમાડતાં રૂ. ૫ ખર્ચ થાય તો રૂ. ૮૦માં કેટલાં માણસ જમશે ?
- ૫૫) ૧૨ માણસ રૂ. ૧૮ કમાય તો ૨૩ માણસ શું કમાય ?
- ૫૬) ૧૫ાા કલાકમાં ૬૩ માઇલ જવાય તો ૪૨ માઇલ જવાને કેટલો વખત લાગે ?
- ૫૭) રૂ. ૩૫૦ નું ૩૫ મણ તો ૧૮ મણનું શું ?
- ૫૮) ૨ આનાનું ૧ા શેર તો રૂ. ૧ નું કેટલું ?
- ૫૯) ૨૧૬ રૂપીઆ ૮ માસ ચાલે તો ૭ માસમાં કેટલા રૂપીઆ જોઈએ ?
- ૬૦) ૨૦ કનકવાનો રૂ. ૧૧ તો ૩૫ કનકવાનું શું ?
- ૬૧) ૫ રૂપીએ મણની ૧૫ મણ સાકરને બદલે ૩ રૂપીએ મણની કેટલી રાઇ લેવી.
- ૬૨) ૪ પૈસાના બેર લીધાં, ૭ પૈસા માગ બાઇએ આપ્યા ત્યારે મારી પાસે ૧૦ પૈસા થયા તો પહેલાં કેટલા પૈસા હશે ?
- ૬૩) પૈસાના ૮ લેખે મેં કેટલાક પૈસાના જમરખ લીધાં અને તે બધાં પૈસાના ૭ લેખે વેચી નાખ્યાં જેથી મને ૧૬ પૈસા ઉપજ્યા ત્યારે મેં કેટલા પૈસાનાં જમરખ લીધાં હશે ?

સમાપ્ત.

તા. ૧-૨-૧૯

જી.એસ.સી. સી. ડી. શાહ એન્ડ કો. કૃત. જી.
સર્વમાન્ય થઈ પડેલી લોકપ્રિય બુકો.

બાળવર્ગની નોટ			દોઢ આના.
પહેલી	ચોપડીના	અર્થ	બે આના.
બીજી	ચોપડીના	અર્થ	ત્રણ આના.
ત્રીજી	ચોપડીના	અર્થ	ચાર આના.
ચોથી	ચોપડીના	અર્થ	છ આના.
પાંચમી	ચોપડીના	અર્થ	છ આના.
છઠ્ઠી	ચોપડીના	અર્થ	સાત આના.
સાતમી	ચોપડીના	અર્થ	આઠ આના.
કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક	પહેલાના	અર્થ	૩ આના.
કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક	બીજાના	અર્થ	૪ આના.
કન્યા વાચનમાળા પુસ્તક	ત્રીજાના	અર્થ	૬ આના.
નામ અર્થો છે, પણ છે નોટો. કારણ કે એમાં અગત્યના તમામ વિષયોનો સમાવેશ કરવામાં આવેલો છે.			

 “મુખ્યગણિત શિક્ષક”

ધોરણવાર તૈયાર છે. ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ મળેલાં છે.
કર્તા:—છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

“ડિક્શન શિક્ષક”

ભાગ ૧ થી ૪.

ભા. ૧. બાળપોથી તથા પહેલીનો બે આતા.

ભા. ૨. બીજી ચોપડીનો બે આના.

ભા. ૩. ત્રીજી ચોપડીનો બે આના.

ભા. ૪. ચોથી ચોપડીનો અઢીઆના.

૧] પાઠવાર અઘરા શબ્દો.

૨] જોડણીના એકેજ સરખાનિયમવાળા શબ્દો.

૩] કઠિન મળતા શબ્દોની તારવણી.

૪] જોડાક્ષર. ૫] મળતા જોડાક્ષર.

૬] પરીક્ષાના ડિક્શનમાં આવનાર શબ્દો.

“મુખ્યગણિત શિક્ષક”

બાળવર્ગનો રૂ. ૦-૧-૦, ત્રીજા ધો. ને રૂ. ૦-૧-૬

પહેલા ધો.નો રૂ. ૦-૧-૩, ચોથા ધો. નો રૂ. ૦-૨-૬

બીજા ધો.નો રૂ. ૦-૧-૬, પાંચમા ધો.નારૂ. ૦-૨-૩

સુરત શહેર તથા ચોર્યાસી તાલુકાનો

“ભૂગોળ શિક્ષક” બે આના.

સુરત જિલ્લાનો નકશો ત્રણ આના.

સુરત જિલ્લાનો “ભૂગોળ શિક્ષક” બે આના.

ગુ. સામાન્ય ભૂગોળની પ્રતિનિધિતરમાળા બે આના.

લેખક:-છગનલાલ ચૌધરીરામ શાહ, શહેપાર-સુરત.

